

Schade door Muskusratten aan landbouw en ander bezit

Het kader achter het in dit document genoemde onderwerp is de Landelijke veldproef Muskusratten, uitgevoerd door de Unie van Waterschappen samen met ecologisch Altenburg & Wymenga, WUR, Steunstichting VZZ (Zoogdiervereniging) en HvH Waterweren. Daarom is onderaan ook een samenvatting van de landelijke proef gegeven.

Sleutelwoorden: muskusrat, landbouwschade, unieke proef, interview, faunabeheer, veldbezoek

De motivatie om muskusratten te bestrijden is voor de Waterschappen primair gelegen in de risico's die ontstaan door graverij aan waterkeringen. Het gaat dan vooral om veiligheid!

Maar er kan ook schade ontstaan die met name economisch van aard is. Vooral boeren, maar ook andere prive personen kunnen daar de lasten van ondervinden. Muskusratten eten allerlei gewassen, of laten de oevers van weiland, akkers en tuinen afkalven.

Hoe belangrijk is die schade door graverij aan gewassen en tuinen? Zou die schade zó groot kunnen zijn dat ze door andere partijen als onacceptabel zou worden ervaren? Gaaff et al. 2007 hebben er een inschatting van gemaakt, maar hadden enkele beperkingen bij hun studie die nu omzeild kunnen worden.

Een goed publiek debat over de voors- en tegens van bestrijding, en een goede interpretatie van de bevindingen uit de landelijke veldproef, behoeft goede feitelijke informatie over dit onderwerp. In het kader van de landelijke veldproef is er een range van 117 gebieden, waar de besmetting met muskusratten goed in beeld is. Hier worden jaarlijks ook objectieve schadebepalingen aan waterkeringen en oevers gedaan.

Omdat we weten dat in een groot deel van de proefgebieden de schade aan gewassen en tuinen verwaarloosbaar is, stellen we voor de meest extreme situaties op te zoeken en daar een bepaling van economische schade te doen.

Dit kan goed een studentenonderwerp zijn wat in een tweetal weken wordt uitgevoerd mbv telefonische enquêtes en een enkel veldbezoek, maar er is ook ruimte om het wat diepgravender aan te pakken door ook effecten op andere sectoren mee te nemen.

Begeleiding mede door Daan Bos (A&W) en Dolf Moerkens (UvW)

Gaaff, A., de Gaaff, R., Michels, R., Reinhard, S., & Vrolijk, H. (2007). Economische schade als gevolg van graverij en vraat door Muskusratten. Den Haag: LEI.

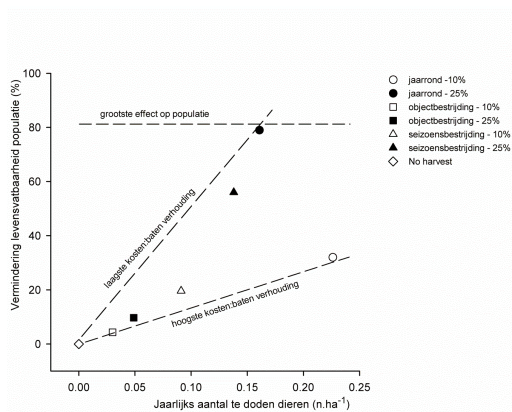
Veldproef muskusratten

Veldproef

In een drie-jarige veldproef onderzoeken de waterschappen wat het verband is tussen het aantal uren dat bestrijders in het veld werken om muskusratten te vangen en de schade die muskusratten aanrichten aan dijken en kades. Is er meer schade als er minder tijd wordt gestoken in het vangen van muskusratten?

Theoretische onderbouwing van de proef

Op grond van literatuur onderzoek, input van experts en een tweetal modellen is eerst theoretisch onderbouwd waarom en welk veldonderzoek aan Muskusratten nodig is ^{1,2}. Een resultaat daarvan is de bijgaande figuur.

De figuur geeft de theoretische verwachting van het effect op de populatie onder verschillende scenario's van bestrijding en bestrijdingsintensiteit (per tijdseenheid 10 of 25 % van de populatie wegnemen).

Maar hoeveel schade hoort er bij een gegeven populatie, welk niveau van schade kan worden geaccepteerd en wat zijn de kosten in de praktijk om een bepaalde bestrijdingsintensiteit te realiseren ³? Het veld onderzoek moet deze kosten en baten in beeld brengen.

Veld experiment door meer en minder te doen

De proef kent een stevige wetenschappelijke opzet, met proefgebieden van grote schaal en controle gebieden. De proef is bijzonder in zijn schaal.

In een derde van de gebieden gaan de muskusrattenbestrijders wat meer tijd besteden aan het vangen van muskusratten, in een derde wat minder. De bestrijders kunnen via een app op hun smartphone precies bijhouden waar en hoeveel muskusratten ze vangen en doden.

Schade-experts meten of muskusratten schade toebrengen aan oevers, dijken en kades in de drie soorten gebieden. Indien noodzakelijk wordt er ingegrepen. De veiligheid komt niet in het geding.

Boodschap

De uitkomsten van de proef zijn relevant voor de bestrijding zelf, het publieke debat daarover, maar geven ook aanknopings punten om meer fundamentele vragen te beantwoorden.

Wilt u meer weten over de veldproef? Neemt u dan contact op met [Dolf Moerkens](mailto:dmoerkens@uvw.nl) van de Unie van Waterschappen via dmoerkens@uvw.nl of 06-53334668.